

Námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu

Mají-li mít námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu původ v mimosměnečných vztazích účastníků, se směnkou toliko souvisejících (tzv. kauzální námitky), bude požadavek na řádné odůvodnění námitek naplněn zásadně jen tehdy, jestliže žalovaný v námitkách alespoň stručně vylíčí obsah tzv. směnečné smlouvy, jež byla bezprostředním důvodem vzniku směnky, popř. závazku konkrétního směnečného dlužníka (např. uvede, že podle konkrétního ujednání účastníků směnka zajišťovala určitou kauzální pohledávku) a dále vymezí skutečnost, v jejímž důsledku by měl být zproštěn povinnosti směnku zaplatit (např. že pohledávka směnkou zajištěná již byla zaplacená, zanikla započtením, uzavřením dohody o narovnání apod.).

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 577/2010 , ze dne 25.1.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně České republiky - Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem v P., proti žalovaným 1) FK MP, a. s., se sídlem v P., a 2) J. S., oběma zastoupeným JUDr. J.K., advokátem, se sídlem v P., o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 47 Cm 58/2007, o dovolání žalovaných proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 19. října 2009, č. j. 8 Cmo 399/2008-137, tak, že dovolání druhého žalovaného se odmítá.

Ve vztahu mezi žalobkyní a druhým žalovaným nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů dovolacího řízení. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. října 2009, č. j. 8 Cmo 399/2008-137 a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 6. listopadu 2007, č. j. 47 Cm 58/2007-51, ve znění usnesení ze dne 11. června 2009, č. j. 47 Cm 58/2007-122, ve vztahu mezi žalobkyní a první žalovanou, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 6. listopadu 2007, č. j. 47 Cm 58/2007-51, ve znění usnesení ze dne 11. června 2009, č. j. 47 Cm 58/2007-122, ponechal ve vztahu k oběma žalovaným v platnosti směnečný platební rozkaz ze dne 22. prosince 2006, č. j. 60 Sm 142/2006-19, jímž uložil žalovaným, aby žalobkyni společně a nerozdílně zaplatili směnečný peníz ve výši 44,000.000,- Kč s 6% úrokem od 1. dubna 2003 do zaplacení, směnečnou odměnu 146.666,- Kč a náhradu nákladů řízení.

Proti tomuto rozsudku podali oba žalovaní odvolání, přičemž řízení o odvolání druhého žalovaného Krajský soud v Praze usnesením ze dne 7. března 2008, č. j. 47 Cm 58/2007-78, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 17. února 2009, č. j. 8 Cmo 52/2009-109, pro nezaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích) zastavil.

Vrchní soud v Praze k odvolání první žalované rozsudkem ze dne 19. října 2009, č. j. 8 Cmo 399/2008-137, rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k první žalované potvrdil.

Odvolací soud (shodně se soudem prvního stupně) vyšel z toho, že:

1) První žalovaná vystavila dne 24. května 2002 v Praze vlastní směnku na řad Ing. R. K. (dále též jen

„obviněný“), za kterou se zavázala zaplatit 31. března 2003 částku 44,000.000,- Kč, přičemž směnku jako směnečný rukojmí podepsal druhý žalovaný.

2) Usnesením ze dne 15. ledna 2003, č. j. 2 VZv 9/2002, státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze rozhodl v trestní věci proti obviněnému, stíhanému mimo jiné pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a jiné podobné dávky podle § 148 odst. 1 a 4 zákona č. [140/1961](#) Sb., trestního zákona, tak, že podle § 347 odst. 1 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), se zajišťuje pro výkon trestu propadnutí majetku majetek obviněného a obviněnému se zakazuje, aby se zajištěným majetkem po dobu trvání zajištění jakkoliv nakládal. V odůvodnění rozhodnutí je dále uvedeno, že „zajištění se vztahuje na veškerý majetek obviněného, což je souhrn všech majetkových hodnot, tj. věcí movitých i nemovitých, obchodních podílů v obchodních společnostech, spoluvlastnických podílů včetně společného jmění manželů, cenných papírů a pohledávek, jakož i jiných práv a penězi ocenitelných jiných hodnot, včetně přírůstků a výtěžků, které ze zajištěného majetku plynou, stejně tak i na majetek, který obviněný nabude po zajištění. Nevztahuje se však na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku (§ 348 odst. 1 trestního řádu)“.

3) Dne 6. dubna 2005 státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze pověřil správou majetku obviněného, zajištěného na základě výše zmíněného usnesení, zejména „k uplatnění všech ze zajištěných směnek vyplývajících práv vlastníka vůči dlužníkům Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, územní pracoviště Praha 10, Kodaňská 46“ [§ 9 odst. 1 písm. a) zákona č. [279/2000](#) Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o výkonu zajištění majetku“)].

Na tomto základě odvolací soud přitakal soudu prvního stupně, který vycházejí z ustanovení čl. I. § 28, § 30, § 48 odst. 1, § 77 odst. 3 a § 78 odst. 1 zákona č. [191/1950](#) Sb., (dále jen „směnečný zákon“), z ustanovení § 79a až 79c, § 347 odst. 1 a § 348 odst. 1 trestního řádu a ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) zákona o výkonu zajištění majetku, uzavřel, že se první žalované správnost směnečného platebního rozkazu prostřednictvím včas uplatněných a odůvodněných námitek zpochybnit nepodařilo.

Přitom zdůraznil, že žalobkyně je aktivně legitimována k uplatnění nároků ze směnky, když „obsahem usnesení vrchního státního zastupitelství ze dne 15. ledna 2003 je zajištění veškerého majetku Ing. K. (výslovně v něm jsou uvedeny cenné papíry) včetně pohledávek“. „Výslovné označení předmětné směnky v tomto usnesení tak není třeba“. Výhradu první žalované vycházející z ustanovení § 79a až 79c trestního řádu odmítl s tím, že tato ustanovení se nevztahují na listinné cenné papíry, ale týkají se pouze cenných papírů zaknihovaných, přičemž „k analogii procesněprávních ustanovení nelze přistoupit“.

K námitce uplatněné v průběhu odvolacího řízení, podle níž nebyly splněny předpoklady pro vydání směnečného platebního rozkazu, jelikož žalobkyně k žalobě nepřiložila rozhodnutí vrchního státního zastupitelství ze dne 15. ledna 2003 opatřené doložkou právní moci, odvolací soud konstatoval, že zmíněná námitka „nebyla obsahem námitek včasných a jedná se tedy o námitku novou, k níž s ohledem na koncentraci námitkového řízení nelze přihlédnout“. Navíc „tato vada“ byla odstraněna v průběhu řízení.

Konečně ke kauzální námitce, ve které první žalovaná namítla „zánik směnečného závazku splněním rozvazovací podmínky, a to s ohledem na skutečnost, že předmětná směnka byla směnkou zajišťovací ve prospěch remitenta pro zajištění tehdy předpokládaných budoucích pohledávek za první žalovanou, které měly teprve vzniknout ve sjednaném čase po vzniku směnečného závazku z předmětné směnky (do 31. srpna 2002) a ve sjednané lhůtě nedošlo ke vzniku jakýchkoliv pohledávek za první žalovanou“, odvolací soud uzavřel, že v námitkách „musí být uvedeno, ze kterých skutků žalovaný svou obranu vyvozuje“. „Skutky musí být vymezeny konkrétně a nezaměnitelně, protože v průběhu námitkového řízení nemůže být zjišťováno, co měl žalovaný na

mysli. Námitky rovněž nemohou být takového charakteru, aby je bylo možno v průběhu námitkového řízení naplňovat novými a opakovaně i odlišnými skutkovými tvrzeními. K takové situaci v průběhu řízení došlo“. Ztotožnil se přitom i se závěry soudu prvního stupně ohledně „mezí včasné námitkové obrany ve vztahu k námitkách první žalované“ a zdůraznil, že „způsob, jakým první žalovaná v odvolání vysvětluje a doplňuje vznesenou námitku, je z hlediska koncentrace námitkového řízení nepřipustný“.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali oba žalovaní dovolání, které mají za přípustné podle ustanovení 237 odst. 1 písm. c) zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a spatřující zásadní právní význam rozhodnutí odvolacího soudu v posouzení kauzálních námitek žalovaných (které shledávají rozporným s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 20. března 2007, sp. zn. 29 Odo 1102/2005) a dále v řešení otázky, zda „nedodržení zákonného postupu státního orgánu při zajišťování majetku remitenta může mít důsledky řádného nabytí a zákonného uplatnění práv v rovině procesní legitimace v soudním řízení“.

Dovolatelé citují obsah námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu a na rozdíl od soudů nižších stupňů dovozují, že obsahují „takový skutkový popis rozhodných okolností, který je pro vymezení obrany žalovaných proti směnečnému platebnímu rozkazu dostatečný“. Z námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu je pak nepochybné, že sporná směnka je směnkou zajišťovací, že zajištěné pohledávky byly dostatečně určité a nezaměnitelně vymezeny, a to včetně určitého a nezaměnitelného důvodu neexistence zajištěných pohledávek.

„Pokud žalovaní uvedli, že žalovaná směnka byla směnkou zajišťovací ve prospěch remitenta pro zajištění tehdy předpokládaných budoucích pohledávek za první žalovanou, které měly teprve vzniknout ve sjednaném čase po vzniku směnečného závazku z předmětné směnky (do 31. srpna 2002), zcela jasně, jednoznačně a konkrétně určili, jaké pohledávky žalovaná směnka měla zajišťovat“. V okamžiku emise směnky nebylo účastníkům známo, na základě „jakých konkrétních smluv zajištěné pohledávky mají vzniknout, účastníkům emise nebyl znám ani fakt, na základě jakého typu smlouvy tyto pohledávky mají vzniknout“. „Bylo zřejmé, že pohledávky, k jejichž zajištění byla žalovaná směnka emitována, budou souviset s financováním potřeb první žalované“. „Specifikace pohledávek, kteréžto měla zajišťovat směnka, měla být a ve vztahu mezi dotčenými subjekty dostatečně s konečnou platností vyřešena až v okamžiku jejich vzniku“. „Protože tyto pohledávky nikdy nevznikly, v důsledku čehož nebyly nikdy konkretizovány, zůstalo vymezení předmětu zajištění směnky jen v rovině druhové“. V situaci, kdy žalovaní v námitkách „v bezprostřední návaznosti na vymezení pohledávek, k jejichž zajištění byla směnka vystavena, uvedli, že ve sjednaném termínu nedošlo ke vzniku jakýchkoliv pohledávek za první žalovanou, zcela přesně a konkrétně skutkově vymezili obranu v tom směru, že neexistuje pohledávka zajištěná žalovanou směnkou“.

Ve vztahu k aktivní legitimaci žalobkyně dovolatelé akcentují, že ke dni vydání směnečného platebního rozkazu nepředložila žalobkyně listiny, které by bylo lze považovat za listiny nutné k uplatnění práva. Potud poukazují na skutečnost, že „obligatorní povinností státního zástupce bylo rozhodnout o zajištění směnky a vydat rozhodnutí, jež obsahuje obligatorní výrok vztahující se ke konkrétně určeným cenným papírům“. Usnesení ze dne 15. ledna 2003 takový výrok neobsahuje, a proto tímto usnesením státní zástupce dotčenou směnku nezajistil. V této souvislosti soudům nižších stupňů vytýkají, že zmíněnou otázku nevyhodnotily v intencích ustanovení § 349a odst. 2 trestního řádu, ve spojení s ustanoveními § 79a až § 79c trestního řádu. Přitom formulují názor, podle něhož „nerozhodne-li státní zástupce či soud o zajištění cenných papírů, bez ohledu na jejich podobu, podle ustanovení § 79a až § 79c trestního řádu, pak se rozhodnutí o zajištění majetku na cenné papíry nevztahuje“. Pouhé konstatování, že „dotčené usnesení se vztahuje na veškerý majetek akceptovat nelze, neboť i ze samotného ustanovení § 348 odst. 1 trestního řádu plyne, že zajištění se nevztahuje na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku“.

„Jde-li o listinné cenné papíry a je-li při zjišťování a výkonu zajištění zjištěného majetku postupováno podle zákona č. [279/2003](#) Sb., předpokládá tento zákon v § 7 odst. 3, že akcie (stejně jako směnky, šeky nebo i jiné listinné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění určitého práva) se sepíší obdobně jako jiné věci podle tohoto zákona; vždy se složí do úschovy soudu“. „Pokud by opatření podle tohoto zákona nepostačovalo k zajištění těchto hodnot, lze využít podle odstavce 5 tohoto ustanovení příslušných ustanovení trestního řádu“. „Ačkoli zde odkaz v poznámce pod čarou směřuje na ustanovení § 79a až § 79c trestního řádu, nelze v případě zajištění akcií v podobě listinných cenných papírů vyloučit ani postup podle § 78 a § 79 trestního řádu. Jiný výklad není ani možný, protože žádné z těchto tří ustanovení se na zajištění listinných cenných papírů nevztahuje. Naopak (stát), musí respektovat základní princip, podle něhož může do právních vztahů týkajících se výkonu vlastnictví zasahovat jen na základě zákona a způsobem zákonem stanoveným“. Jelikož usnesení vrchního státního zastupitelství neuvádí, že se jím zajišťuje směnka, která „se svou identifikací shoduje s identifikací žalované směnky, bylo povinností soudu zkoumat, zda žalovaná směnka předmětným usnesením byla či nebyla zajištěna“.

Proto dovolatelé požadují, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně považuje rozhodnutí odvolacího soudu za správné a dovolání za nedůvodné.

Dovolání druhého žalovaného Nejvyšší soud bez dalšího podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. b) o. s. ř. odmítl jakožto podané neoprávněnou osobou, když dovoláním napadeným rozsudkem odvolací soud rozhodl pouze ve vztahu mezi žalobkyní a první žalovanou. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobkyní a druhým žalovaným se opírá o ustanovení § 243b odst. 5, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř., když dovolání druhého žalovaného bylo odmítnuto a žalobkyni v dovolacím řízení podle obsahu spisu náklady nevznikly.

Zásadní právní význam rozhodnutí odvolacího soudu pak Nejvyšší soud shledává - a potud má dovolání první žalované podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. za přípustné - v řešení otázek dovoláním otevřených, tj. ve výkladu ustanovení § 175 o. s. ř., jde-li o určitost a odůvodněnost uplatněné kauzální námitky, jakož i v řešení otázek aktivní věcné legitimace žalobkyně.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 347 odst. 1 trestního řádu (ve znění účinném k datu vydání usnesení vrchního státního zastupitelství o zajištění majetku obviněného - k 15. lednu 2003), je-li obviněný stíhán pro trestný čin, za který vzhledem k povaze a závažnosti činu a poměrům obviněného třeba očekávat uložení trestu propadnutí majetku, a je obava, že výkon tohoto trestu bude zmařen nebo ztížen, může soud a v přípravném řízení státní zástupce majetek obviněného zajistit. Soud zajistí majetek obviněného vždy, uloží-li trest propadnutí majetku rozsudkem, který dosud nenabyl právní moci.

Podle ustanovení § 348 odst. 1 trestního řádu zajištění postihuje veškerý majetek obviněného, přírůstek a výtěžky, které ze zajištěného majetku plynou, jakož i majetek, kterého obviněný nabude po zajištění. Nevztahuje se však na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku.

Podle ustanovení § 349a odst. 2 trestního řádu, vztahuje-li se rozhodnutí o zajištění majetku na peněžní prostředky na účtu nebo na cenné papíry, soud nebo státní zástupce uvedený v odstavci 1 rozhodne o jejich zajištění podle § 79a až 79c.

Podle ustanovení § 79a trestního řádu, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že peněžní prostředky na účtu u banky jsou určeny ke spáchání trestného činu nebo k jeho spáchání byly užity nebo jsou výnosem z trestné činnosti, může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán rozhodnout o zajištění peněžních prostředků na účtu. Policejní orgán k takovému rozhodnutí potřebuje předchozí souhlas státního zástupce. Předchozího souhlasu státního zástupce není třeba v naléhavých případech, které nesou odkladu. Policejní orgán je v takovém případě povinen do 48 hodin své rozhodnutí předložit státnímu zástupci, který s ním buď vysloví souhlas, nebo je zruší (odstavec 1). Rozhodnutí podle odstavce 1 musí být doručeno bance, která vede účet, a poté, co banka zajištění provedla, i majiteli účtu. V rozhodnutí se uvede bankovní spojení, kterým se rozumí číslo účtu a kód banky, a dále peněžní částka v příslušné měně, na kterou se zajištění vztahuje. Nestanoví-li orgán činný v trestním řízení uvedený v odstavci 1 jinak, zakáže se okamžikem doručení rozhodnutí jakákoliv dispozice s peněžními prostředky, které se na účtu nacházejí, až do výše zajištění, s výjimkou výkonu rozhodnutí. Na úhradu pohledávek, které jsou předmětem výkonu soudního nebo správního rozhodnutí, se přednostně použijí peněžní prostředky nedotčené rozhodnutím o zajištění. S peněžními prostředky, na které se vztahuje rozhodnutí o zajištění, lze v rámci výkonu rozhodnutí nakládat jen po předchozím souhlasu soudce a v přípravném řízení státního zástupce; to neplatí, je-li výkon rozhodnutí prováděn k uspokojení pohledávky státu (odstavec 2).

Podle ustanovení § 79c trestního řádu, rozhodne-li předseda senátu nebo v přípravném řízení státní zástupce o zajištění zaknihovaných cenných papírů, Středisko cenných papírů, právnická osoba oprávněná k vedení části evidence a k výkonu ostatních činností Střediska cenných papírů podle zvláštního zákona nebo Česká národní banka zřídí jejich majiteli zvláštní účet, na kterém tyto cenné papíry vede (odstavec 1). Na důvody rozhodnutí o zajištění zaknihovaných cenných papírů, na postup při rozhodování o zajištění a na zrušení nebo omezení zajištění se přiměřeně užije ustanovení § 79a (odstavec 4).

Ze shora citovaných zákonných ustanovení je nepochybné, že k rozhodnutí o zajištění výkonu trestu propadnutí majetku dochází buď fakultativně (§ 347 odst. 1 věta první trestního řádu) nebo obligatorně (§ 347 odst. 1 věta druhá trestního řádu). V obou případech se vždy zajistí celý majetek obviněného, přičemž výjimku představuje případ, kdy soud vysloví propadnutí majetku vymezením konkrétních věcí z majetku obviněného; v takovém případě soud zajistí jen věci popsané ve výroku rozhodnutí (k tomu srov. ustanovení § 348 odst. 1 trestního řádu, jakož i právní teorii Šámal, P., Král, V., Baxa, J., Púry, F. Trestní řád. Komentář. II. díl. 4. vydání. Praha: C. H. Beck 2002, str. 1982).

Jestliže v poměrech projednávané věci usnesení o zajištění majetku obviněného ve výroku neobsahovalo omezení, z něhož by plynulo, že není zajištěn celý majetek obviněného, nýbrž jen konkrétní věci z majetku obviněného a v důvodech usnesení je uvedena citace rozsahu zajištění, jak jej určuje ustanovení § 348 odst. 1 trestního řádu, tj., že zajištění postihuje veškerý majetek obviněného a nevztahuje se na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku, je zcela zjevné, že tímto rozhodnutím byla zajištěna i směnka, o jejíž úhradě bylo rozhodnuto v této věci.

Opodstatněnou Nejvyšší soud neshledává ani výhradu dovolatelky, podle níž mělo být o zajištění směnky rozhodnuto podle ustanovení § 79a až § 79c trestního řádu. Zmíněná ustanovení trestního řádu totiž upravují zajištění peněžních prostředků na účtu u banky (§ 79a), zajištění dalších finančních prostředků (peněžních prostředků na účtu u spořitelního a úvěrního družstva nebo jiných subjektů, které vedou účet pro jiného, blokaci peněžních prostředků penzijního připojištění se státním příspěvkem, blokaci čerpání finančního úvěru a blokaci finančního pronájmu - § 79b) a zajištění zaknihovaných cenných papírů (§ 79c), z čehož je nepochybné, že se na listinné cenné papíry (v poměrech dané věci směnku) nevztahují. Navíc podstatou zajištění ve smyslu ustanovení § 79a až § 79c je omezit dispoziční práva obviněného k peněžním prostředkům na účtech obviněného (§ 79a a § 79b trestního řádu), respektive k zaknihovaným cenným papírům [§ 79c trestního řádu, ve

spojení s ustanovením § 27 odst. 3 písm. e) zákona č. [591/1992](#) Sb., o cenných papírech, ve znění účinném do 30. dubna 2004]. Ve vztahu ke směnce je přitom zjevné, že o naplnění výše zmiňovaného účelu zajištění ve smyslu ustanovení § 79c trestního řádu jít nemůže (obviněný směnku ve své moci neměl).

Konečně důvodem pro úpravu institutu zajištění zaknihovaných cenných papírů v ustanovení § 79c trestního řádu [zákonem č. [265/2001](#) Sb., kterým se mění zákon č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [140/1961](#) Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony] bylo zejména to, že zaknihované cenné papíry nemají materiální formu a bylo nezbytné řešit problém jejich zajišťování, byly-li vedeny na účtu u Střediska cenných papírů, České národní banky nebo jiné k tomu oprávněné osoby.

Z pohledu dovolatelkou uplatněných námitek vztahujících se k (ne)existenci aktivní věcné legitimace žalobkyně v dané věci tak není pochyb o tom, že rozhodnutí o zajištění majetku obviněného mělo zákonný podklad, bylo vydáno příslušným orgánem a nebylo projevem svévole (k tomu srov. např. důvody usnesení Ústavního soudu ze dne 9. února 2005, sp. zn. IV. ÚS 174/04, včetně v n zmíněných odkazů na předchozí judikaturu Ústavního soudu).

Přesto rozhodnutí odvolacího soudu neobstojí.

Podle ustanovení § 175 o. s. ř. předloží-li žalobce v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvodu pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva, vydá na jeho návrh soud směnečný (šekový) platební rozkaz, v němž žalovanému uloží, aby do tří dnů zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námitky, v nichž musí uvést vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Směnečný (šekový) platební rozkaz musí být doručen do vlastních rukou žalovaného. Nelze-li návrhu na vydání platebního rozkazu vyhovět, nařídí soud jednání (odstavec 1). Nepodá-li žalovaný včas námitky nebo vezme-li je zpět, má směnečný (šekový) platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku. Pozdě podané námitky nebo námitky, které neobsahují odůvodnění, soud odmítne. Podané námitky soud odmítne též tehdy, podal-li je ten, kdo k podání námitek není oprávněn (odstavec 3). Podá-li žalovaný včas námitky, nařídí soud k jejich projednání jednání; k námitkám později vzneseným však již nelze přihlížet. V rozsudku soud vysloví, zda směnečný (šekový) platební rozkaz ponechává v platnosti nebo zda ho zrušuje a v jakém rozsahu (odstavec 4).

V rozsudku ze dne 31. března 2009, sp. zn. 29 Cdo 2270/2007, uveřejněném pod číslem 3/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen R 3/2010), Nejvyšší soud zdůraznil, že předmětem námitkového řízení mohou být pouze námitky včasné a odůvodněné. Za odůvodněné lze přitom považovat jen takové námitky, z jejichž obsahu je zřejmé, v jakém rozsahu je směnečný platební rozkaz napadán a (současně) na jakých skutkových okolnostech žalovaný svou obranu proti směnečnému platebnímu rozkazu zakládá. Žalovaný nemůže - se zřetelem k zásadě koncentrace řízení o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu - po uplynutí lhůty k podání námitek uplatňovat takovou obranu, která nebyla uvedena již v námitkách. Nic mu však nebrání v tom, aby i v této fázi řízení uváděl nové skutečnosti, jež mohou mít - podle jeho názoru - význam pro posouzení důvodnosti obrany již (v námitkách řádně) uplatněné. Takové skutečnosti pak nelze považovat (směřují-li vskutku jen k doplnění dříve uplatněné námitky) za námitky nové (a tudíž opožděné), k nimž by již soud nesměl (v intencích zákazu formulovaného v ustanovení § 175 odst. 4 části věty první za středníkem o. s. ř.) přihlížet. Mají-li mít námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu (tak jako v posuzované věci) původ v mimosměnečných vztazích účastníků, se směnkou toliko souvisejících (tzv. kauzální námitky), bude požadavek na řádné odůvodnění námitek naplněn zásadně jen tehdy, jestliže žalovaný v námitkách alespoň stručně vylicí obsah tzv. směnečné smlouvy, jež byla bezprostředním důvodem vzniku směnky, popř. závazku konkrétního směnečného dlužníka (např. uvede, že podle konkrétního ujednání účastníků směnka zajišťovala určitou kauzální pohledávku) a dále vymezí skutečnost, v jejímž důsledku by měl být zproštěn povinnosti směnku zaplatit (např. že

pohledávka směnkou zajištěná již byla zaplacená, zanikla započtením, uzavřením dohody o narovnání apod.).

Kauzální námitka proti směnečnému platebnímu rozkazu byla první žalovanou formulována následovně:

„S ohledem na skutečnost, že předmětná směnka byla směnkou zajišťovací ve prospěch remitenta pro zajištění tehdy předpokládaných budoucích pohledávek za první žalovanou, které měly teprve vzniknout ve sjednaném čase po vzniku směnečného závazku z předmětné směnky (do 31. srpna 2002), a ve sjednané lhůtě nedošlo ke vzniku jakýchkoliv pohledávek za první žalovanou, došlo ke splnění sjednané rozvazovací podmínky. Splněním rozvazovací podmínky došlo k zániku směnečného závazku z předmětné směnky nejpozději dne 1. září 2002“.

Z takto - byť stručně - formulované námitky pak je nepochybné, že sporná směnka je směnkou zajišťovací, že byla vystavena za účelem zajištění předpokládaných budoucích pohledávek remitenta za první žalovanou, které měly vzniknout v období od podpisu sporné směnky první žalovanou (24. května 2002) do 31. srpna 2002, přičemž první žalovaná současně namítala, že ve vymezeném období remitentovi vůči ní žádná pohledávka nevznikla.

Přitom vymezení kauzy zajišťovací směnky způsobem, že jde o pohledávky, které konkrétnímu věřiteli vůči konkrétnímu dlužníku vzniknou v určitém období, ve spojení s tvrzením, že v daném období ke vzniku žádné takové pohledávky nedošlo, je dostatečně určité a bez dalšího umožňuje soudu vyhodnotit důvodnost námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu [vše při respektování toho, že důkazní břemeno ohledně kauzálních námitek tíží žalovaného (k tomu opět viz R 3/2010)].

Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem, jde-li o určitost odůvodnění dovolatelkou uplatněné kauzální námitky, neobstojí, Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil. Důvody, pro které neobstálo rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na rozhodnutí soudu prvního stupně; Nejvyšší soud proto - ve vztahu mezi žalobkyní a první žalovanou - zrušil i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem a odst. 3 o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)